

Komunikat prasowy FRA
Wiedeń, 11 grudzień 2019 r.

Pozbawienie wolności w sprawach karnych: czy prawa są respektowane?

Przeludnienie, złe warunki sanitarne i ograniczenie czasu poza celami więziennymi stanowią naruszenia praw więźniów i zagrażają ich resocjalizacji – takie są ustalenia zawarte w nowym sprawozdaniu Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA). Ustalenia te i odnośna baza danych pomogą sędziom i prawnikom w ocenie niedociągnięć przy rozstrzyganiu spraw transgranicznych.

– Międzynarodowe i unijne przepisy dotyczące pozbawienia wolności jednoznacznie określają, że więźniów należy traktować godnie – twierdzi dyrektor FRA [Michael O’Flaherty](#). – Więźniowie są często osadzeni w poniżających warunkach. Państwa członkowskie UE muszą zapewnić odpowiednie warunki pozbawienia wolności, aby zwiększyć szansę na resocjalizację.

W sprawozdaniu „[Warunki przetrzymywania więźniów w Unii Europejskiej: przepisy i rzeczywistość](#)” nakreślono wybrane minimalne standardy na poziomie międzynarodowym i europejskim oraz ich przełożenie na krajowe przepisy prawa. Przedstawiono też, jak te przepisy stosuje się w praktyce, kładąc nacisk na:

- **Wielkość cel:** wskutek przeludnienia więzień na jednego osadzonego przypada często mniej niż 3m², co jest naruszeniem zalecenia dotyczącego minimalnej powierzchni 4m².
- **Czas poza celą:** państwa członkowskie często nie mają przepisów regulujących, ile czasu więźniowie mogą spędzić poza celą. Niekiedy jest to jedna godzina dziennie, co jest szczególnie niewystarczające w przeludnionych więzieniach.
- **Warunki sanitarne:** brudne więzienia i ograniczony dostęp do urządzeń sanitarnych stanowią naruszenia przepisów międzynarodowych i krajowych, mimo że warunki te powoli się poprawiają.
- **Opieka zdrowotna:** choć opieka zdrowotna powinna być dla więźniów na takim samym poziomie, jak dla ogółu społeczeństwa, braki kadrowe często prowadzą do opóźnień w świadczeniach. Podczas samych badań brakuje też prywatności.
- **Przemoc:** bójki, przemoc seksualna i nękanie wśród więźniów są powszechne w wielu państwach członkowskich, mimo że do obowiązków tych krajów należy ochrona osób pozbawionych wolności.

Ustalenia będą wytycznymi dla sędziów i innych przedstawicieli zawodów prawniczych przy ocenie, czy więźniowie są zagrożeni nieludzkim i poniżającym traktowaniem, będącym naruszeniem ich praw podstawowych.

Jest to szczególnie przydatne w sprawach transgranicznych, na przykład gdy państwa członkowskie wystawiają [europejski nakaz aresztowania](#).

Uzupełnieniem tego sprawozdania jest nowa [internetowa baza FRA dotycząca warunków pozbawienia wolności](#). Zawiera ona krajowe standardy, przepisy i sprawozdania monitorujące dotyczące warunków w więzieniach w całej UE.

FRA wykorzystała sprawozdania krajowych organów monitorujących oraz [rozmowy z poprzednich badań](#) w celu przedstawienia, jak warunki pozbawienia wolności różnią się w zależności od państwa członkowskiego.

Komisja Europejska poprosiła FRA o zebranie informacji o warunkach panujących w więzieniach i monitorowaniu we wszystkich państwach członkowskich UE, aby pomóc organom sądowym przy podejmowaniu decyzji o przekazywaniu zatrzymanych do innego państwa członkowskiego UE.

Aby uzyskać więcej informacji, należy skorzystać z poniższych danych kontaktowych: media@fra.europa.eu / Tel.: +43 1 580 30 642